

DENİZLİ KALE

İlçemizin Tarihi

Tabea Ovası'nın fethinin, Karaağaç Ovası'nın bir devamı niteliğinde olduğu sanılmaktadır. (1) Osman Bey, Abdi Bey, Bedir Bey Han gibi beylerin Karaağaç Ovası'nın fethinden sonra diğer uç beyleri fetihlere devam etmişlerdir.

Kale'nin fethi, 1200 ile 1250 yılları arasında olmuştur. (2)Menteşeoğullarından Mirza Bey, Kale'yi muhasara etmiş, ancak bir türlü ele geçirememiştir. Çok uzun süren bu muhasara sırasında Mirza Bey, Kale'nin zayıf taraflarını nereden saldıracakını öğrendikten sonra büyük bir hamle yaparak, Kale'nin fethini gerçekleştirmiştir. Kale'nin 12.yüzyılın başlarında Mirza Bey'in fethinden sonra, Kale bir Türk yurdu olmuştur. (3) Ünlü Türk gezgini Evliya Çelebi eserinde Menteşeoğullarından Mirza Bey, Kale'yi fethettikten sonra Kale'nin içinde insan az manasına gelen "Adem Az" demiştir. Halk tarafından bu söz zamanla Davaz şekline dönüşmüştür.

İlçe, Beylikler döneminde diğer yörelere göre daha rahat bir dönem geçirmiştir. Kale, 1424 yılına kadar sadece Menteşeoğulları Beyliği'ne bağlı olarak yaşamıştır. Osmanlı döneminde Menteşe Defterdarlığına bağlı olan Kale, has olarak imparatorluk topraklarına bağlıdır. Daha sonra bu durum Osmanlı padişahı III. Selim zamanında, III. Selim'in annesi Mehrişah Sultan'a tımar olarak verilmiştir. yirminci yüzyıla kadar vakıf olarak işletilmiş, yirminci yüzyılın başlarında ise vakıf katiplerinden Ali Cevdet Bey'e hibe edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile birlikte halk işledikleri topraklara sahip çıkmıştır.

Eski yerleşim merkezinin heyelana maruz kalması sebebiyle, 1954 yılında 6409 Sayılı Yasa ile yeni yerleşim yerine taşınması kararı alınmıştır.(4)

1,2,3,4 VE 5. SORUYU METİNDEKİ VERİLENLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

SORU: 1

Bu parçaya göre Kale ilçesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Beylikler dönemi ilçe için en zor dönemlerden biri olmuştur.
- B) Yerleşim merkezi Ali Cevdet Bey tarafından başka yere taşınmıştır.
- C) Davaz ismini Mirza Bey vermiş ve halk tarafından da öyle söylenegelmiştir.
- D) Osmanlı padişahlarından birinin annesine tımar olarak verilmiştir.

SORU : 2

Aşağıdakilerden hangisi Kale ilçesi ile ilgili bu parçadan çıkarılabilecek bir durum değildir?

- A) Kale'nin fethi çok zor olduğu için Osmanlı Kale'yi fethetmekte zorlanmıştır.
- B) Hem beylik hem de bir devletin himayesine giren bir yer olmuştur.
- C) Mirza Bey'in fethinden sonra Türk yurdu olmuştur.
- D) Has olarak belirli bir dönem imparatorluk toprağına katılmıştır.

3.

Fiil cümlelerinde eylemi yapanın belli olduğu çatılara etken, eylemi yapanın belli olmadığı çatılara edilgen çatı denir.

Bu parçada numaralandırılmış yerlerden hangisi çatı bakımından diğerlerinden farklıdır ?

A) 4 B) 3

C) 2 D) 1

4. Bu parçada geçen cümlelerin hangisinde sıfat fiil (ortaç) kullanılmıştır ?

A) Yirminci yüzyılın başlarında ise vakıf katiplerinden Ali Cevdet Bey'e hibe edilmiştir.

B) Osman Bey, Abdi Bey, Bedir Bey Han gibi beylerin Karaağaç Ovası'nın fethinden sonra diğer uç beyleri fetihlere devam etmişlerdir.

C) Osmanlı döneminde Menteşe Defterdarlığına bağlı olan Kale, has olarak imparatorluk topraklarına bağlıdır.

D) Halk tarafından bu söz zamanla Davaz şekline dönüşmüştür.

5.

1. İlçe, Beylikler döneminde diğer yörelere göre daha rahat bir dönem geçirmiştir.

2. Çok uzun süren bu muhasara sırasında Mirza Bey, Kale'nin zayıf taraflarını nereden saldıracakını öğrendikten sonra büyük bir hamle yaparak, Kale'nin fethini gerçekleştirmiştir.

3. Menteşeoğullarından Mirza Bey, Kale'yi muhasara etmiş, ancak bir türlü ele geçirememiştir.

4. Kale, 1424 yılına kadar sadece Menteşeoğulları Beyliği'ne bağlı olarak yaşamıştır.

Bu cümlelerle ilgili aşağıda söylenenlerden hangisi doğru olamaz?

A) Dördüncü cümle nesnel bir cümle özelliği taşır.

B) Üçüncü cümle dolaylı anlatım özelliği taşır.

C) İkinci cümlede gerekçeli bir anlatım vardır.

D) Birinci cümlede karşılaştırma vardır.

6.

Aşağıdakilerden hangisinde mecaz anlama gelebilecek bir kullanım söz konusudur ?

A) Kale, inci gibi parlıyordu bu güneşin altında.

B) Davaz'ın her yerini çok iyi bilirdim.

C) Burada yapılan tarhanayı başka yerde bulamazsınız.

D) Biber tatarı diye bir yemek duydunuz mu?

7.

Asıl adı Suheyb Bin Sinan Bin Malik olan Suheyb-i Rumi, Basra'da Ubulle denilen yerde doğmuştur. Çocuk yaşta saldırı sırasında esir düşmüş, Bizanslılarla birlikte çok yer dolaşmıştır. Kale'de uzun süre kalmış, Rumca'yı ana dili öğrenmiştir. Bu arada İncil'i de çok iyi inceleyen Suheyb-i Rumi, Peygamberin geleceğini öğrenmiş, Kale'den yola çıkarak Mekke'ye gitmiş, orada Müslümanlığı kabul ederek ilk yedi sahabeden biri olmuştur. Hz. Ömer yaralanınca üç gün halifeliğe bakmış ve sonra bu görevi yeni halife devretmiştir. 70 yaşında Medine'de vefat etmiştir.

Bu parçada fiilimsi olabilecek kaç sözcük kullanılmıştır?

- A) 9 B) 8 C) 7 D) 6

8.

Murat GÜNEŞ

Erzurum Karaçoban ilçesinde doğdum. İlk ve orta öğrenimimi Karaçoban'da tamamladım. 2014 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum.

2015 yılında Uşak Kaymakam Adayı olarak Mülki İdare Amirliği mesleğine atandım. Sırasıyla Bursa ili Gürsu ilçesinde birinci Kaymakam Refikliği, Çorum ili Alaca ilçesinde ikinci Kaymakam Refikliği görevini yaptım.

Ankara'da İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığında Mülkiye Başmüfettişi refakatinde teftiş stajını tamamladım.

2015 ve 2016 yıllarında belirli bir süre Sinop Erfelek ilçesinde Kaymakam Vekili olarak görev yaptım.

İngiltere Liverpool Üniversitesinde yabancı dil eğitimi aldım. 2017 de düzenlenen İçişleri Bakanlığı Kaymakamlık kursunu başarıyla tamamlayarak 06.03.2017 tarihi itibarıyla Kale ilçesindeki görevime başladım.

Bu parça yazı türlerinden hangisinin içine dahil edilebilir?

- A) Anı B) Biyografi
C) Günlük D) Otobiyografi

9.

İnceğiz Kanyonu

İlçemize bağlı İnceğiz mahallemizde bulunan, Kemer Barajı'nı besleyen akarsuların aşındırmasıyla oluşan kanyon keşfedilmeyi bekliyor. Tamamen doğal oluşuma sahip kanyon, mahalli halk tarafından "Arapapıştı" olarak biliniyor. İlçe merkezine 45 Km. uzaklıkta olan İnceğiz Kanyonuna; Denizli, Aydın ve Muğla illerinden doğaseverler akın ediyor. Ziyaretçiler kanyonun güzelliğini izlemenin yanı sıra İnceğiz'in zeytin ve incirinin lezzetini de tatma şansı yakalıyor.

Bu parçaya göre İnceğiz Kanyonu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz ?

- A) Ülkemizin her yerinden buraya ziyaretçiler gelmektedir.
B) Tamamen doğal oluşuma sahip bir yerdir.
C) Keşfedilmeyi bekleyen bir yer özelliği taşımaktadır.
D) Gezmenin yanında değişik tatları da tatma imkanı vardır.

10,11,12,13,14 VE 15. SORUYU AŞAĞIDAKİ
BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYIN

Kale Milli Eğitim Müdürü Nurettin Tıkım ilçede "Türkçe Bilgilerimle Yarışıyorum" adlı bir yarışma düzenlendi.

Bu yarışmada yarışmacılar **yazım yanlışları, cümle türleri, fiilde çatı, fiilimsi, cümlelerin öğeleri ve söz sanatları** kategorilerinde yarıştılar.

Öğrenciler ikişerli gruplara ayrıldılar ve kazanan öğrencilere de aileleriyle birlikte "**Çanakkale Gezisi Ödülü**" verildi.

Yarışma Yazım Yanlış Yapmama Yarışması :

Adile ve Arife Gizem: Kale'de herşey çok güzel işliyordum.

Bayram ve Hakan : Tabea Antik Kentide ilçemizin değerlerinden biridir.

Büşra Nur ve Hilal : Davaz'lı gençler bugünlerde kitap okuma etkinliğine katılıyor.

Hilal ve Hüsna : Kale'nin havası da suyu da güzeldir.

Cümle Türlerini İyi Tespit Etme Yarışması

Mehmet Can ve Mehmet Salih: Muğla'ya geçerken Kale'den geçtik.

Mustafa Ali ve Mustafa : Kale'nin insanları buğday benizlidir.

Osman ve Samet :Haşılı,çözgüsüyle hiçbir moda akımına kaptırmaz kendini.

Samed ve Yasin : İlçemizin başlıca geliri yerli dokumadır.

Fiilde Çatı Yarışması

Leyla Nur ve Duygu : Türk Dil Bayramı Kale Ortaokulunda coşkuyla kutlandı.
Yusuf ve Eray : Kale masallarına birçok kitapta yer verilmiştir.

Erdem ve Musa : Başkanımız Mehmet Salih Sağnış, eğitime büyük yatırımlar yapıyor.

Fatma ve Nazlı : Kale-i Tavas yavaş yavaş gün yüzüne çıkarılıyordu.

Fiilimsileri Tespit Etme Yarışması

Fatma Gül ve Dilek : Kale'de yapılan kazılarla kenti kimliği ortaya çıkarılmaya çalışılıyor.

Hüseyin ve Şeref : Kale Tavas ilk çağlardan beri medeniyete ışık tutmaya devam ediyor.

Kadir ve Miraç : Kale'nin Beyağaç ve Muğla'ya sınırı vardır.

Muhammet Demir ve Hikmet: İlçemiz eski bir yerleşim yeri olup Denizli'nin en güzel yerlerinden biridir.

Cümlelerin Öğeleri Yarışması

Rüveyda ve Şevval : Akçay, Kemer Barajına dökülen bir sudur.

Yasemin ve Zafer : Yenidere'nin yanından geçerek buraya geldik. Nil

Yağmur ve Rukiye: Kefrekdere her zaman aktığı gibi coşkun akıyordu.

Osman Kağan ve Oğuz Kürşad : Denizli sınırları içerisinde kalan şirin ve güzel bir ilçemizdir.

Söz Sanatları Yarışması

Murat Güneş : Cehver Paşa Cami, heyecanla oraya gelenleri karşılıyordu.

Salih Sağnış : Zeybek, tadına doyulmayan bir yemek gibidir, asla tadına doymazsınız.

Nurettin Tıkım : Dastar ne kadar da yakışmış adeta bir gelini andırıyordu.

Metin Mete : Burada yapılan biber tatari sanki baldı, onu yemek bize de nasip oldu.

10.

Yazım Yanlışı Yarışması'nı kim kazanmıştır ?

- A) Adile ve Arife Gizem
- B) Büşra Nur ve Hilal
- C) Bayram ve Hakan
- D) Hilal ve Hüsna

11.

Cümle Türlerini Tespit Etme Yarışması'nda birleşik cümleyi bularak yarışmayı kimler kazanmıştır ?

- A) Mustafa Ali ve Mustafa
- B) Mehmet Can ve Mehmet Salih
- C) Osman ve Samet
- D) Samed ve Yasin

12.

Fiilde Çatı Yarışması'nda etken çatıyı bularak Çanakkale Gezisi Ödülü'nü kimler almıştır ?

- A) Leyla Nur ve Duygu
- B) Yusuf ve Eray
- C) Erdem ve Musa
- D) Fatma ve Nazlı

13.

İçerisinde fiilimsi olmayan cümle kurarak yarışmayı kazanan kişiler kimlerdir?

- A) Fatma Gül ve Dilek
- B) Hüseyin ve Şeref
- C) Kadir ve Miraç
- D) Muhammet Demir ve Hikmet

14.

Sadece yüklemden oluşan cümleyi bularak yarışmayı kazananlar kimlerdir ?

- A) Rüveyda ve Şevval
- B) Yasemin ve Zafer
- C) Yağmur ve Rukiye
- D) Osman Kağan ve Oğuz Kürşad

15.

Farklı bir söz sanatının örneğini vererek yarışmayı kim kazanmıştır?

- A) Murat Güneş
- B) Salih Sağnış
- C) Nurettin Tıkım
- D) Metin Mete

16.

Bir cümlelerin hiç değişikliğe uğratılmadan direkt aktarılması doğrudan anlatım, kendimizden bir şey katarak yani orijinalliğinin bozularak aktarılmasına dolaylı anlatım denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi farklı bir anlatım özelliği taşımaktadır?

- A) Denizli Millî Eğitim Müdürü Mahmut Oğuz, Kale Kitap Okuyor projesine tam destek verdiğini ifade etti.
- B) Denizli Valisi Hasan Karahan, Kale eğitim için elinden geleni yapıyor, dedi.
- C) Denizli Belediye Başkanı Osman Zolan, Kale Kitap Okuyor Zinciri'ne katılacağını açıkladı.
- D) Denizli Valisi Hasan Karahan, yakın zamanda Kale'ye ziyarete geleceğini belirtti.

17.

Bir cümlede nesne eksikliği, özne eksikliği, ek fiil eksikliği olan cümlelerde anlatım bozukluğu meydana gelir bilgisini öğrenen **Kale Mehmet ve Kemal Aracı Ortaokulu** öğrencileri şu örnekleri verdiler :

Metin : Çaputaşı çok güzel gözüküyor, hemen yemeliyim.

Osman Kağan : Kale pidesini beğendim, kardeşime de aldım.

Rukiye : Leyen böreği acı , mısır gömbesi tuzlu değil

Oğuz Kürşad : Tandır kebabından aldım, çok lezzetli olmuştu.

Buna göre öğrencilerin hangisi öğrendiği bilgiden farklı bir nedene bağlı anlatım bozukluğuna örnek vermiştir?

- A) Rukiye
- B) Osman Kağan
- C) Oğuz Kürşad
- D) Metin

18 ve 19. SORUYU AŞAĞIDAKİ METNE GÖRE
CEVAPLAYINIZ

Denizli'nin Kale ilçesi bugünlerde çok güzel bir etkinliğe ev sahipliği yapıyor. "**Kale Kitap Okuyor Zinciri**" diye Millî Eğitim Müdürü Nurettin Tıkım önderliğinde devam eden bu etkinlik, sadece bu ilçeyle sınırlı değildir, çevre ilçeler hatta iller de bu zincirin halkalarını oluşturmaya başladı bile. Okumaya hevesli ama hiç okumayan bir toplumun küllerini ateşe çevirecek bu etkinliği sonuna kadar destekliyor ve bu soruyla kendilerine saygımızı, sevgimizi gönderiyoruz.

18.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir ?

- A) Etkinlikte hiç kitap okumayan bireyler seçilmektedir.
- B) Bu etkinliği sadece Millî Eğitim Müdürü takip etmektedir.
- C) Kale ilçesi okumaya meraklı bir ilçedir, herkes kitap okumaya isteklidir.
- D) Kitap okuma etkinliği çevredeki yerlere de yayılmış durumdadır.

19.

Bu parçanın dil bilgisi kurallarına bakış açısı dikkate alındığında aşağıkilerden hangisini söylemek doğru olmaz ?

- A) Fiil cümlelerine yer verilmiş, isim cümlelerine yer verilmemiştir.
- B) Fiilimsilerin bütün çeşitlerine yer verilmiştir.
- C) Devrik cümle olarak kullanılabilir bir durum vardır.
- D) Sıralı ve bağlı cümleler de vardır.

20.

Denizli'nin Kale Ortaokulu öğrencileri, deyimlerde öğüt, nasihat anlamı olmadığını, atasözlerinde böyle bir durumun olduğunu yaşayarak öğrendiler. Bir de atasözlerinde geniş zaman çekimi olduğunu keşfettiler.

Kale Ortaokulu'nun çıkarımlarından yola çıktığımızda aşağıdakilerden hangisi deyim olabilir?

- A) Atı alan Üsküdar'ı geçti.
- B) Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ olur.
- C) Damlaya damlaya göl olur.
- D) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.

DENİZLİ KALE İLÇESİ

öğrencilerine öğretmenlerine, idare kadrolarına desteklerinden dolayı teşekkür ediyor, memleketim **Yozgat Sorgun Doğan-kent'ten** ve çalıştığım yer **Nıksar'dan** kucak dolusu selamlar gönderiyorum.

Bu deneme için **Kale Belediyesi** ve **Kale Kaymaklığı** sitelerinden bilgiler aldık, araştırmalar yaptık **Kale** hakkında.

Bu denemenin hazırlanmasında özellikle **Kale Milli Eğitim Müdürü** Nurettin Tıkım'a sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bu vesileyle Sayın **Kaymakamımız, Belediye Başkanımız ve Milli Eğitim Müdürümüze** ayrı ayrı selamlarımızı gönderiyoruz.

METİN METE
TOKAT NIKSAR İMAMHATİP ORTAOKULU
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

BİZİ FACEBOOK'TA LGS TÜRKÇE "TAM" DESTEK GRUBUNDAN VE METİN METE FACEBOOK KİŞİSEL HESABINDAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ.